

Til Stortingets Utenriks- og forsvarskomiteé

Forum for utvikling og miljø (ForUM), et nettverk av mer enn 50 norske sivilsamfunnsorganisasjoner, takker for muligheten til å delta på statsbudsjettøring. Vi vil i vårt skriftlige innspill fokusere på bistandsprosenten, kapittel 170 om støtte til sivilsamfunn, kapittel 172, post 73 om gjeldslette, samt kapittel 162 post 71 om matsikkerhet og post 73 om klimafinansiering.

Bistandsprosent

Allerede før koronapandemien brøt ut lå verden langt bak målet for å finansiere bærekraftsagendaen. Pandemien førte til at millioner av mennesker mistet livsgrunnlaget sitt over natten, og land som allerede hadde begrensede ressurser går nå gjennom dype økonomiske kriser. Selv om vi alle er rammet av pandemien, er det liten tvil om at de som er aller hardest rammet er de som har minst fra før. I krisetider er det helt avgjørende at de som har mest også bidrar mest.

ForUM ber om at:

- Komiteen opprettholder budsjettforslaget om å fortsatt holde av 1 % av BNI til bistand, og legger til en merknad om at støtten til bekjempelse av pandemien ikke går på bekostning av annen humanitær og utviklingsstøtte, særlig posten til sivilt samfunn.

Sivilsamfunn

Bærekraftsmålene kan ikke nås uten aktive sivilsamfunn, men vi vet at sivilsamfunn som jobber for menneskerettigheter og miljø er under press i mange deler av verden. Dette har blitt spesielt tydelig under koronakrisen. Som pådriver for demokrati bør Norge gå foran også når det gjelder å sikre stabile rammevilkår for norske organisasjoner, derfor er forutsigbarhet knyttet til Informasjonsstøtten avgjørende. Videre er det beklagelig at organisasjoner som arbeider med fredsspørsmål ikke har tydelige rammebetingelser i en tid hvor spenningene øker, og behovet for nedrustning er større enn på lenge.

ForUm ber om at:

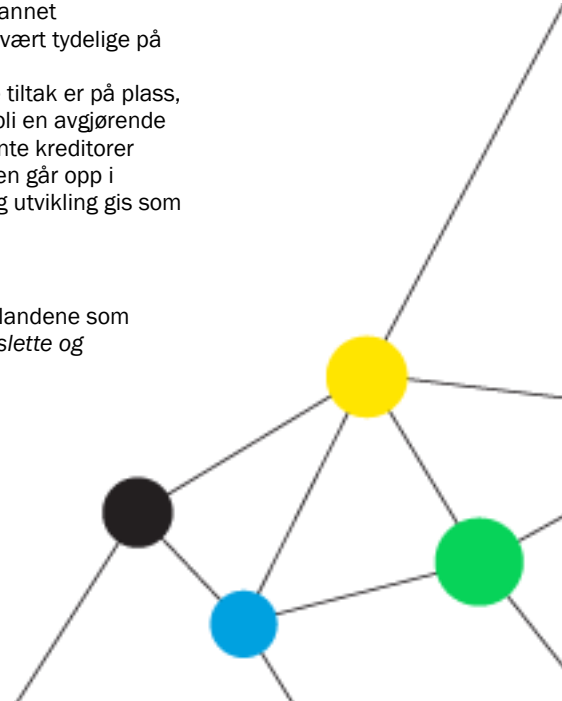
- Følgende merknad tas inn: "Komiteen forutsetter at informasjonsstøtten videreføres på minst samme nivå som i inneværende år og at regjeringens mål om avtalereduksjon ikke vil omfatte denne støtteordningen"
- Det øremerkes støtte til arbeid med fredsspørsmål.

Gjeldslette

Allerede før 2020 var gjeldsnivåene i mange land for høye, og de negative økonomiske konsekvensene av koronapandemien har gjort situasjonen mye verre. Norge støttet tidlige tiltak, blant annet betalingsutsettelse, men både Det internasjonale pengefondet og Verdensbanken har vært tydelige på at dette ikke er nok for å hindre alvorlige gjeldskriser. Fremover må Norge jobbe for at G20s Debt Service Suspension Initiative (DSSI) varer til nødvendige gjeldsreducerende tiltak er på plass, og løfte behovet for en ny gjeldshåndteringsmekanisme i FN. Gjeldslette kommer til å bli en avgjørende del av kriseresponsen i forbindelse med covid-19, og Norge må jobbe for at alle relevante kreditorer bidrar. Samtidig vil gjeldslette på bekostning av annen bistand bare bidra til at vinningen går opp i spinningen, derfor må gjeldslette som ikke omfattes av Handlingsplan for gjeldslette og utvikling gis som ekstrabevilgninger, utenfor bistandsrammen.

ForUM ber om at komiteen legger til følgende merknad:

- "Komiteen ber departementet prioritere å støtte gjeldsreducerende tiltak for landene som trenger det, og å sikre at gjeldslette som ikke omfattes av *Handlingsplan for gjeldslette og utvikling* må gis som ekstrabevilgninger, utenfor bistandsrammen."

Klimabistand

Norge er gjennom Parisavtalen og FNs klimakonvensjon forpliktet til å bidra til klimatiltak i fattige land. Målet er at de utviklede landene skal mobilisere 100 milliarder dollar årlig til klimatiltak i utviklingsland gjennom Det grønne klimafondet (GCF) innen 2020. I dag har fondet kun klart å samle inn 10 milliarder dollar. I tillegg anslår UNEP at behovet for finansiering av tilpasningstiltak i 2030 vil være opp mot 300 milliarder dollar årlig.

I ForUM-rapporten «Norway's Fair Share» beregnes Norges rettferdige andel utslippskutt utenfor egne landegrenser til 198 millioner tonn CO₂, noe som vil koste omkring 65 milliarder kroner (50 milliarder i utslippskutt, 15 milliarder i tilpasning) hvert år fram til 2030.

ForUM ønsker også å benytte anledningen til å kommentere på den varslede utredningen om nytt klimafond for fornybare investeringer. ForUM stiller seg bak formålet om å "reduere klimagassutslipp, og å promotere energieffektivisering og utbygging av fornybar energi i utviklingsland, og bidra til utfasing av kull». Samtidig er det viktig at satsningen på et slikt fond ikke går på bekostning av allerede eksisterende tiltak. For det første må det sikres at finansiering til et fornybarfond ikke går på bekostning av Norges støtte til Det grønne klimafondet. Videre må det sikres at finansieringen av et slikt fond ikke hentes fra bistandsbudsjettet, og på denne måten går utover andre utviklingspolitiske satsninger.

ForUM ber om at:

- Post 70 under kapittel 162 styrkes med 1.2 milliarder, og går til Norges støtte til Det grønne klimafondet (GCF), for å samsvare med Norges forpliktelser i Parisavtalen.
- Komiteen ber regjeringen om å lage en opptrappingsplan for hvor og hvordan Norges klimafinansiering skal økes fram mot 2030. Denne må inkludere tiltak som innen 2030 sørger for å kutte utslipp i utlandet med 198 millioner tonn CO₂ og tilpasningstiltak.
- Komiteen tar inn følgende merknad om det nye fornybarfondet: «Finansieringen av det nye fornybarfondet skal ikke tas fra bistandsbudsjettet eller tas fra Det grønne klimafondet.

Bærekraftige matsystemer

I 2019 lanserte regjeringen sin handlingsplan for bærekraftige matsystemer i norsk utenriks- og utviklingspolitikk 2019–2023 Mat, mennesker og miljø, og matsikkerheten har blitt svekket som følge av koronapandemien. ForUM er derfor glade for at støtten til matsikkerhet er styrket, men merker oss at det er flyttet 507 millioner til kapittel 159 regionalbevilgning. Vi vil påpeke at dette kan få konsekvenser for sporbarheten og den helhetlige oppfølgingen av midlene under post 71.

ForUM ber om at komiteen tar inn følgende merknader:

- «Komiteen ber regjeringen om å legge frem en videre økonomisk opptrapping av satsningen på bærekraftige matsystemer.»
- «Komiteen ber regjeringen om å tydeliggjøre hvor mye som brukes på implementering av planen for bærekraftige matsystemer, hvor midlene tas fra i bistandsbudsjettet, sikre sporbarhet av de regionale bevilgningene og hvordan helheten ivaretas i prosjektene.»

Med vennlig hilsen

Kathrine Sund Henriksen
Daglig leder for Forum for utvikling og miljø

